

รายงานสถานการณ์ภาพรวมสินค้าข้าวในประเทศเวียดนาม เดือนพฤศจิกายน 2563

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์

1. สรุปภาพรวมตลาดข้าวเวียดนาม

ปริมาณผลผลิตข้าวเวียดนามในช่วงมกราคม – พฤศจิกายน 2563 ของเวียดนาม มีปริมาณรวม 42.8 ล้านตัน โดยในปี 2563 เวียดนามมีเป้าหมายส่งออกข้าว 6.7 ล้านตัน ในช่วงเดือน มกราคม – ตุลาคม 2563 เวียดนามมีการส่งออกข้าว ปริมาณรวม 5.70 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 2.9 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และคิดเป็นร้อยละ 85.1 ของเป้าหมายรวมทั้งปี โดยมีมูลค่ารวม 2.83 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ตลาดส่งออกข้าวสำคัญของเวียดนาม ได้แก่ ฟิลิปปินส์ จีน กานา มาเลเซีย และไต้หวัน

2. สถานการณ์และแนวโน้มความต้องการของตลาด

1) การผลิต

จากการสำรวจเวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวข้าว ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูกข้าว ในช่วงฤดูหนาว 2562 – ฤดูใบไม้ผลิ 2563 (พ.ย. 2562 - ก.พ. 2563) รวม 3 ล้านเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 3.2 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของช่วงปี 2561 – 2562 โดยผลผลิตอยู่ที่ 19.9 ล้านตัน ลดลง 593.5 พันตัน ผลผลิตต่อเฮกเตอร์อยู่ที่ 6,640 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์ ลดลง 90 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์

- พื้นที่เพาะปลูกข้าว ในช่วงฤดูร้อน – ฤดูใบไม้ร่วง 2563 (เม.ย. - มิ.ย. 63) รวม 1.95 ล้านเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 3.2 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวอยู่ที่ 1.92 ล้านเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 3.5 โดยมีผลผลิตข้าวอยู่ที่ 10.83 ล้านตัน ลดลง 119.3 พันตัน และผลผลิตต่อเฮกเตอร์อยู่ที่ 5,570 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์ เพิ่มขึ้น 90 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์

- พื้นที่เพาะปลูกข้าว ในช่วงฤดูหนาว 2563 (มิ.ย. - พ.ย. 63) รวม 1.59 ล้านเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว และพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวอยู่ที่ 1.4 ล้านเฮกเตอร์ ลดลงร้อยละ 1.9 โดยผลผลิตอยู่ที่ 8.08 ล้านตัน ลดลง 20.7 พันตัน ผลผลิตต่อเฮกเตอร์อยู่ที่ 5,100 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์ เพิ่มขึ้น 50 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์

- พื้นที่เพาะปลูกข้าว ฤดูใบไม้ร่วง - ฤดูหนาว 2563 (ก.ค. - ต.ค. 63) ในภูมิภาคสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง 724 พันเฮกเตอร์ ลดลง 0.2 พันเฮกเตอร์ และพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวอยู่ที่ 382.9 พันเฮกเตอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 โดยผลผลิตอยู่ที่ 3.99 ล้านตัน เท่ากับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ผลผลิตต่อเฮกเตอร์อยู่ที่ 5,510 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์ เพิ่มขึ้น 20 กิโลกรัมต่อเฮกเตอร์

- พื้นที่เพาะปลูกข้าว ฤดูหนาว 2563 – ฤดูใบไม้ผลิ 2564 (พ.ย. 63 – ก.พ. 64) ในภาคใต้ ซึ่งส่วนใหญ่ในภูมิภาคสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงของเวียดนามได้ 237.9 พันเฮกเตอร์ เท่ากับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562-2563

(รายละเอียดตามตารางที่ 1 การผลิตข้าวเวียดนาม ในข้อ (4))

2) สถานการณ์การส่งออกข้าว

(1) ภาพรวมการส่งออกข้าว ในช่วงมกราคม - พฤศจิกายน 2563 เวียดนามส่งออกข้าวได้ปริมาณรวม 5.70 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 2.9 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 โดยมีมูลค่าการส่งออก (ราคา FOB) รวม 2.83 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 (รายละเอียดตามตารางที่ 2 การส่งออกข้าวของเวียดนาม ในข้อ (4))

(2) ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญ ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญ 5 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม - พฤศจิกายน 2563 ได้แก่ ฟิลิปปินส์ 910.2 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 จีน 431.7 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.6 กานา 273.0 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.3 มาเลเซีย 232.3 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.0 และโกตดิวัวร์ 205.6 ล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 11.1 (รายละเอียดตามตารางที่ 3 ตลาดสินค้าข้าว 15 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม - พฤศจิกายน 2563 ในข้อ (4))

(3) ราคาส่งออกข้าว ราคาส่งออกข้าวเวียดนามในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 มีการเพิ่มขึ้น ดังนี้ ราคาข้าวหอม Jasmine เวียดนาม มีราคาเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 อยู่ที่ 558-592 เหรียญสหรัฐต่อตัน ลดลงร้อยละ 0.8 เมื่อเทียบกับวันที่ 29 ตุลาคม 2563 ข้าวขาว 5% มีราคาเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 อยู่ที่ 458-462 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับวันที่ 29 ตุลาคม 2563 และข้าวขาว 25% มีราคาเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 อยู่ที่ 483-487 เหรียญสหรัฐต่อตัน เท่ากับราคาเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563 (รายละเอียดตามตารางที่ 4 ราคาข้าวส่งออก (เงื่อนไขการส่งมอบ FOB) ในข้อ (4))

4) ข้อมูลสถิติการค้าที่สำคัญ ประกอบด้วยข้อมูลการผลิตข้าวเวียดนาม ข้อมูลการส่งออกข้าวของเวียดนาม ข้อมูลตลาดสินค้าข้าว 15 อันดับแรกของเวียดนามในเดือนพฤศจิกายน 2563 และข้อมูลราคาส่งออกข้าว

ตารางที่ 1 : การผลิตข้าวเวียดนามในปี 2563 เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562

		พื้นที่	ขยายตัว	ผลผลิตต่อ	ขยายตัว	ผลผลิต	ขยายตัว
		(ล้าน เฮกเตอร์)	รายปี (ร้อยละ)	เฮกเตอร์ (กิโลกรัมต่อ เฮกเตอร์)	รายปี (กิโลกรัมต่อ เฮกเตอร์)	(ล้านตัน)	รายปี (พันตัน)
ในช่วงฤดูหนาว 2562 - ฤดูใบไม้ผลิ 2563 (พ.ย. 62 - ก.พ. 63)	ภาคเหนือ	1.09	-1.7	-	-	-	-
	ภาคใต้	1.93	-4.0	-	-	-	-
	ทั้งประเทศ	3.02	3.2	6,640	-90	19.9	-593.5
ในช่วงฤดูร้อน - ฤดูใบไม้ร่วง 2563 (เม.ย. - มิ.ย. 63)	ภาคเหนือ	0.18	-0.1	-	-	-	-
	ภาคใต้	1.77	-4.1	-	-	-	-
	ทั้งประเทศ	1.95	-3.2	5,570	90	10.83	-119.3
ฤดูหนาว 2563 (มิ.ย. - พ.ย. 63)	ทั้งประเทศ	1.59	-1.6	5,100	50	8.08	-20.7
ฤดูใบไม้ร่วง - ฤดูหนาว 2563 (ก.ค. - ต.ค. 63)	ภูมิภาคสามเหลี่ยม ปากแม่น้ำโขง	0.724	0.2	5,510	20	3.99	-
ฤดูหนาว 2563 - ฤดู ใบไม้ผลิ 2564 (พ.ย. 63 - ก.พ. 64)	ในภาคใต้ ซึ่งส่วน ใหญ่ในภูมิภาค สามเหลี่ยมปาก แม่น้ำโขง	0.24	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2: การส่งออกข้าวของเวียดนาม

หน่วยปริมาณ: ล้านตัน

มูลค่า: พันล้านเหรียญสหรัฐ

ในช่วงมกราคม - พฤศจิกายน											
2561				2562				2563			
ปริมาณ	มูลค่า	ขยายตัว (ร้อยละ)		ปริมาณ	มูลค่า	ขยายตัว (ร้อยละ)		ปริมาณ	มูลค่า	ขยายตัว (ร้อยละ)	
		ปริมาณ	มูลค่า			ปริมาณ	มูลค่า			ปริมาณ	มูลค่า
5.63	2.83	3.6	15.6	5.87	2.58	4.2	-9.0	5.70	2.83	-2.9	9.7

ที่มา: กรมศุลกากรเวียดนาม

ตารางที่ 3: ตลาดสินค้าข้าว 15 อันดับแรกของเวียดนามในช่วงมกราคม - พฤศจิกายน 2563

หน่วยปริมาณ: ตัน

มูลค่า: เหรียญสหรัฐ

ที่	ประเทศ	ม.ค. - พ.ย. 2562		ม.ค. - พ.ย. 2563		ขยายตัว (ร้อยละ)	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	ฟิลิปปินส์	1,974,019	814,110,337	1,941,240	910,155,217	-1.7	11.8
2	จีน	452,464	225,353,618	752,307	431,670,511	66.3	91.6
3	กานา	408,934	203,279,956	506,475	273,010,114	23.9	34.3
4	มาเลเซีย	522,036	207,382,273	538,254	232,308,364	3.1	12.0
5	โกตดิวัวร์	534,497	231,279,325	442,916	205,638,328	-17.1	-11.1
6	สิงคโปร์	91,058	48,023,404	102,301	56,369,576	12.3	17.4
7	อินโดนีเซีย	37,808	17,042,476	88,254	47,818,771	133.4	180.6
8	อิรัก	270,100	138,569,249	90,000	47,610,003	-66.7	-65.6
9	ฮ่องกง	111,954	58,083,110	76,741	43,725,107	-31.5	-24.7
10	โมซัมบิก	51,550	24,633,139	56,379	28,457,297	9.4	15.5
11	สหรัฐอเมริกา	28,994	15,795,430	42,263	23,766,551	45.8	50.5
12	ซาอุดีอาระเบีย	44,578	23,275,728	31,011	18,073,308	-30.4	-22.4
13	ออสเตรเลีย	16,431	10,276,724	25,735	16,254,912	56.6	58.2
14	เซเนกัล	67,915	22,248,953	42,130	15,029,746	-38.0	-32.4
15	สหรัฐอเมริกา	15,959	10,449,616	18,125	12,520,474	13.6	19.8

ที่มา: กรมศุลกากรเวียดนาม

ตารางที่ 4: ราคาส่งออกข้าว (เงื่อนไขการส่งมอบ FOB)

หน่วย: เหรียญสหรัฐต่อตัน

ที่	ประเภทข้าว	วันที่ 29 ตุลาคม 2563	วันที่ 27 พฤศจิกายน 2563	ขยายตัว (ร้อยละ)
1	ข้าว Jasmine	593-597	588-592	-0.8
2	ข้าวขาว 5%	483-487	493-497	2.1
3	ข้าวขาว 25%	458-462	458-462	-

ที่มา: สมาคมอาหารเวียดนาม อ้างถึงข้อมูลของ Oryza.com

3. การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรคและความท้าทายของตลาดเวียดนาม

โอกาส	ความท้าทาย
ผู้บริโภคชาวเวียดนามโดยเฉพาะที่อยู่ในเมืองใหญ่มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น ผู้บริโภคมีแนวโน้มซื้อข้าวที่มีคุณภาพดี และดีต่อสุขภาพ เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวกล้อง รวมทั้ง เวียดนามเริ่มมีชาวต่างชาติมาพักอาศัยและทำงานมากขึ้น เช่น กลุ่ม Expat ซึ่งมีกำลังซื้อสูง และนิยมบริโภคข้าวคุณภาพดี	เวียดนามเป็นประเทศที่ปลูกและส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก ดังนั้น ราคาข้าวในเวียดนามต่ำกว่าราคาข้าวที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังซื้อข้าวที่ผลิตในประเทศเป็นหลัก
ความตกลงการค้าของอาเซียน (ATIGA) ส่งผลให้อัตราภาษีนำเข้าของข้าวมาเวียดนามลดลง ร้อยละ 0 ยกเว้นข้าวหอมมะลิ ร้อยละ 5	การขอใบอนุญาตการนำเข้ายังใช้เวลาระยะเวลาดำเนินการนาน และมีหลายขั้นตอน

4. สถานการณ์การแข่งขันและคู่แข่งที่สำคัญของไทย

ตามความตกลงเขตเสรีการค้าระหว่างสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชียและเวียดนาม (Vietnam-Eurasian Economic Union Free Trade Agreement) เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2563 คณะมนตรีของคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งเอเชีย (Eurasian Economic Commission - EEC) ได้ออกคำตัดสินฉบับที่ 110 เกี่ยวกับการจัดสรรโควตาการนำเข้าข้าวจากเวียดนามให้กับแต่ละประเทศสมาชิกของ EEC ในปี 2564 โดย ข้าวรหัส HS 1006 30 6701 และ 1006 30 9801 จะได้ส่งออกไปที่สาธารณรัฐอาร์เมเนียเป็น 400 ตันและสาธารณรัฐเบลารุส 9,600 ตัน รวมเป็น 10,000 ตัน

ตามรายงานของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนาม ราคาส่งออกข้าวเฉลี่ยของเวียดนามในเดือนพฤศจิกายน 2563 อยู่ที่ 534 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.0 เมื่อเทียบกับราคาเฉลี่ยในเดือนพฤศจิกายน 2562 ส่วนในช่วงมกราคม - พฤศจิกายน 2563 ราคาส่งออกข้าวเฉลี่ยของเวียดนามอยู่ที่ 496 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 การเพิ่มของราคาเฉลี่ยดังกล่าวเป็นผลมาจากความต้องการซื้อข้าวเพื่อเก็บรักษาในช่วงเวลาการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 และการส่งออกข้าวชนิดข้าวหอมซึ่งมีราคาสูงได้เพิ่มขึ้น อย่างเช่น บริษัท Trung An ซึ่งเป็นบริษัทส่งออกข้าวหอมรายใหญ่ของเวียดนาม ได้ส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรปมีราคาอยู่ประมาณ 970-980 เหรียญสหรัฐต่อตัน และส่งออกไปยังมาเลเซียมีราคาอยู่ที่ 700 เหรียญสหรัฐต่อตัน (ที่มา : หนังสือพิมพ์ออนไลน์ <https://thanhvien.vn/> และ <https://bnews.vn/> วันที่ 9 และ 16 ธันวาคม 2563)

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์
ธันวาคม 2563